

Motion till riksdagen

1986/87: Bo 118

Margit Gennser m. fl. (m)

Bostadspolitiken (prop. 1986/87: 48)

I proposition 1986/87: 48 anges att bostadsmarknaden under 1980-talet gradvis gått från ett läge med överskott på lägenheter till ett med balans eller underskott. Vid bostadsdepartementets presentation av den nu angivna propositionen angavs att storstadsregionerna och då särskilt Stockholmsområdet har en hårt ansträngd bostadsmarknad.

Till storstadsregionerna hänför regeringen Stockholm och Göteborg med kranskommuner samt Malmöregionen, dvs. Burlöv, Kävlinge, Lomma, Lunds, Malmö, Staffanstorps, Svedala, Trelleborgs och Vellinge kommuner. För dessa sinsemellan mycket olika regioner föreslås regleringar och åtgärder som inte gäller för landet i övrigt. Den ekonomiska aktiviteten skiljer sig exempelvis i hög grad mellan Stockholm och Malmö.

Malmö har för knappt tre kvartal sedan betecknats som en kriskommun med hög arbetslöshet och rekord i socialbidragsutbetalningar. Det är självklart att förhållandena inte har kunnat förändras på ett avgörande sätt på mindre än ett år. Decennier av industrinedläggningar, först teko- och skoindustri nu också nedläggningen av Kockums civila fartygsproduktion, har bidragit till att skapa Malmös näringslivsproblem. Det är därför märkligt att regeringen hänför Malmö och Stockholm till samma kategori, nämligen "överhettad storstadsregion".

De åtgärder regeringen avser att sätta in för att minska Malmöregionens förmodade problem med en alltför överhettad bygg- och bostadsmarknad är av två slag. Regeringen frisläpper inte de allmänna investeringsfonderna för byggnads- och markarbeten sedan den nuvarande generella frisläppningstiden går ut den 31 mars 1987. Avsikten med detta är att försvåra byggandet av industri-, kontors- och andra näringslokaler.

Detta är en märklig åtgärd som motiveras med att byggarbetslösheten i Malmö för närvarande ligger under 3%. Finansdepartementet har tydligen inte beaktat eller över huvud taget inte varit medvetet om att varvs- och byggsektorn under årens lopp har konkurrerat om samma typ av arbetstagar. Vid friställning av arbetskraft från Kockums kommer möjligheterna att rekrytera byggarbetskraft att underlättas i Malmöregionen samtidigt som investeringar inom industri- och servicenäringar på ett avgörande sätt kan förbättra den ekonomiska aktiviteten i området utan att skapa s. k. överhettningssfenomen.

Att strypa näringslivsinvesteringar är en befängd politik med tanke på de aktuella förhållandena. Att särbehandla Malmöregionen i förhållande till det närliggande Helsingborgsområdet utgör en fullkomligt oacceptabel po-

litik, som antingen vittnar om bristande kännedom om lokala förhållanden eller om en politik som innehåller alltför många irrationella moment.

Samtidigt med nu berörda åtstrammingsåtgärder önskar regeringen att uppmuntra nybygget av bostäder. Därför föreslås att temporära hyresrabatter skall införas för bostäder som påbörjats 1987 och 1988 med 60 kr. per kvadratmeter det första året och 30 kr. det andra inom bl. a. Malmöre- gionen.

Ombyggnadsarbeten av bostäder (ROT) skall däremot försvåras. Ramen för ombyggnadsverksamheten i Stockholms-, Göteborgs- och Malmöre- gionen skall icke få utgöra mer än 50% av 1986 års volym.

Den typ av regleringar som föreslås i proposition 1986/87: 48 om bo- stadspolitik har man i Malmö mycket negativa erfarenheter av. Reglering- en av bygg- och bostadsmarknaden har i stort sett sedan andra världskriget skapat alternerande brist- och överskottsproblem. Malmö kommuns eko- nomiska problem under de senaste 15 åren har i hög grad hängt samman med den obalans som skapades i början på 1970-talet på bostadsmarkna- den i samband med det s. k. miljonprogrammet.

Efter ett långt och dyrbart omstruktureringsarbete på bostadsområdet i Malmö har man nu börjat nå balans. Fortfarande återstår betydande om- byggnadsarbeten, inte minst inom MKB:s bostadsbestånd.

Givetvis skall aldrig alla insatser eller i stort sett alla insatser inom bygg- och bostadsmarknaden sättas in på en enda typ av område vare sig det gäller ombyggnad av bostäder, nybyggnad av bostäder i små- respektive flerfamiljshus eller byggande av industrifastigheter, lokaler för detaljhan- del etc. En balans på byggmarknaden uppnås emellertid inte med hjälp av regleringar. Sådana skapar endast flaskhalsar och överskottsproblem och dyrbara resurser blir felallokerade. All erfarenhet visar också att reglering- ar alltid föder nya regleringar. Denna gång är ingreppen riktade mot Mal- möregionen men i ett så integrerat område som Skåne kommer de oba- lanser regleringarna skapar på sikt få negativa följdverkningar för hela landskapet.

Ansvaret för kommuners eller regioners utveckling bör lämnas till de lokala beslutsfattarna och bygg- och bostadsföretagen. Dessa känner de lokala förhållandena – marknaden – bättre än regeringen och dess admini- stration i Stockholm. Det vore därför mycket olyckligt om Malmöreregionen i ett känsligt utvecklingsläge utsattes för nedskärningar i ROT-programmet och särbehandling vad gäller utnyttjandet av de allmänna investeringsfon- derna för byggnads- och markarbeten. Vi anser att regeringen snarast bör ompröva dessa beslut.

Systemet med hyresrabatter som regeringen föreslår är fel. Att under en kort tid subventionera hyran mer än vad som redan görs genom generella räntebidrag skapar inte bättre balans på bostadsmarknaden. Snarare kom- mer motsatsen bli fallet på något längre sikt. Redan i dag betalas endast 30% av den verkliga boendekostnaden i nyproducerade bostäder över hyresavin. Resten står stat och kommun – dvs. skattebetalarna – för. Den här typen av subventioner har, sett i något längre perspektiv, bidragit till att pressa upp boendekostnaderna. Här som på alla andra områden försvå- rar regleringar, rationaliseringar och anpassning till ändrade produktions-

förhållanden och ändrade konsumtionsmönster. Därför brukar resultatet bli det motsatta till det som förslagsställarna har velat uppnå.

Mot. 1986/87
Bo 118

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

1. att riksdagen avslår förslaget i proposition 1986/87: 48 om hyresrabatter,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ROT-programmet i Malmöregionen samt motsvarande ingrepp för att minska byggandet av industri-, kontors- och andra lokaler för näringslivets behov.

Stockholm den 19 november 1986

Margit Gennser (m)

Sven Munke (m)

Per Stenmarck (m)

Rune Rydén (m)

Wiggo Komstedt (m)

Sten Andersson (m)

i Malmö

Olle Aulin (m)

Ingrid Sundberg (m)

Bo Lundgren (m)

Rolf Clarkson (m)

Knut Wachtmeister (m)

Ingvar Eriksson (m)